

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, Vasárnap 1908. október 25.

223. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.

Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

az **kiadóhivatali mérsékelt áron számít.**

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Annektáljuk Boszniát.

A világ zavaros hírekkel van tele. Mintha az egész világot nem érdekelné más, mint Boszniának és Hercegovinának új rendje, amely ujjnak valójában nem is nevezhető. Mert hiszen a valóság szerint e két tartományban semmi sem változott. Eddig is a mi katonaságunk volt odalent, és a mi hatalmunk tartotta kezében a kormányzás gyepöljét; s ez lesz az állapot továbbra is.

Sőt, ellenkezőleg: eddig nagyobb terület fölött gyakoroltunk hatalmi befolyást a Balkánon, mert megszállva tartottuk a Szandzsákokat is. Most kivonultunk Novibazárból; e szerint a valóság értelmében nem hogy kiterjesztettük volna, hanem szűkebbre vontuk hatalmi szféránk kereteit.

Mindenképpen érthetetlen volna tehát a hatalmi zajlás, amelyet Európaszerte tapasztalunk, ha nem kellene gondolnunk azt, hogy a nagyhatalmak mozgolódása között nem az annexió pusztá ténye rejlik, amely mint mondtuk, a való állapotokon semmit sem változtat, hanem valami más rugó mozog, ismeretlen célok érdekében.

Szerbia vakmerő rugdalkozása is az a vakmerő jelenség, hogy a maréknyi nép és György urfi, Péter király fia bátorodik oly nyelven beszélni, ahogy teszi: azt bizonyítja, hogy mások, Szerbiánál jóval hatalmasabb államok játszanak itt rejtjelmes szerepet, amelyek megfejtése nélkül aligha lehet békességgel elkönnyvelni az annexió aktáit.

Nekünk az a benyomásunk, hogy a hatalmak mindegyike, amelyiknek valami függő helyzete van a közeli keleten, elérkezettnek látja az időt arra, hogy a maga részéről is tiszta és végleges állapotot teremtsen, a Boszniában és Hercegovinában általunk mutatott példa nyomán.

Azt hisszük, hogy az európai diplomácia teljesen leszámolt a mi foglalásunkkal a Balkánon s ezzel nem mától és nem az annexió kimondásának pillanatától fogva számolt le. Tér foglalatunkat a délszláv népek között harminc évvel ezelőtt is döntő jelentőségűnek s nemcsak a Balkáni béke és rend kedvéért, hanem a kettős monarchia s nevezetesen Magyarország biztossága érdekében levő, messzire kiható akciónak kellett tekinteni. Nem engedhetjük meg, hogy szláv gyűrű keletkezzék a magyar birodalom körül.

Ez a szempont irányította az okkupációt harminc évvel ezelőtt s ez volt elhatározó az annexióra és elfoglalt állásunk biztosítására nézve, harminc évnél ezelőtt.

De föl akarjuk hívni a magyar közönség figyelmét egy fő fontosságú szükségre, amelyet nemzeti, (hatalmi és politikai) és gazdasági érdekeink egyaránt diktál.

Nekünk ugyanis nem kell és nem szabad beérnünk azzal, hogy közös diplomáciánk bekebelezettnek jelenti ki Boszniát és Hercegovinát, amely deklarációnak nagyhatalmi fegyveres erőnk adhat kellő nyomatékot. Az annexió kimondása: ez is csak forma. Nekünk magyaroknak kell a formát élettel és egészséges vérkeringéssel kitöltenünk. Nekünk kell az élet szoros és elválaszthatatlan kapcsolatát létesíteni Magyarországgal és a két tartomány között, amely egykoron hozzánk és a magyar főhatalom alá tartozott. A magyar iparosoknak, a magyar kereskedőknek, a magyar gazdasági és erkölcsi erőnek tért kell foglalnia Boszniában és Hercegovinában, hogy történelmi jogainkat a valóság erejével is támogassuk s állásunkat ott

természet szerint is, a vállalkozásunkkal, a számunkkal, az elfoglalandó társadalmi pozícióval, az anyagi és erkölcsi erővel dominálónak és megdönthetetlennek tegyük.

Boszniába magyar! Ez legyen a jelszó. Mert ez jelentené számunkra az igazi, a valóságos annexiót. Kereskedőink, iparosaink, vállalkozóink, az összes friss magyar erők számára az érvényesülés és az érdemes szerzés új tere nyílik.

Nosza rajta, tessék elfoglalni azt a tért, amely kínálkozik s amely jog szerint és a földrajzi közelség adta kedvezés szerint is a miénk.

A képviselőház munkarendje. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a királynál járt. A kihallgatás másfél óra hosszat tartott. A politikai világ és a sajtó élénk érdeklődése kíséri ezt az audienciát és érthető okokból összeköttetésbe hozta a választói reformmal.

Bizonyos dolog most már, hogy Andrassy Gyula gróf belügyminiszter az őszi ülészek első érdemleges ülésén terjeszti a képviselőház elé a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslatot.

Hogy ez az első ülés melyik napra esik pontosan, a delegáció tartamától függ. Valószínű, hogy november második hetében kilencedikén vagy tizedikén. A választói jogról szóló törvényjavaslatot valószínűleg külön bizottság fogja plenáris tárgyalásra előkészíteni.

A bizottsági tárgyalás közben a képviselőház tárgyalni fogja a Bosznia és Hercegovina annexiójáról előterjesztendő törvényjavaslatot, amelyet a magyar kormány elnöke terjeszt a Ház elé. Napirendre kerül a **kivándorlástól** szóló javaslat is.

A rendes költségvetéssel a Ház, az idő rövidségére való tekintettel, aligha lehet idejében kész, bár az a szándék, hogy a büdzsét nyolc órás ülésekben tárgyalják. Valószínű, hogy a kormány indennitáshoz folyamodik és azt az annexionális törvényjavaslat után nyomban tárgyalatja.

Igy hangzik a közel jövő munkaprogramja, amelyet most beszélnek majd meg a Ház elnökével is, aki ma tért vissza a fővárosba és átvette hivatalának vezetését.

A gyorsvonat harmadik osztálya.

Midőn egy év előtt az államvasutak igazgatósága próbaképen a budapest—soproni gyorsvonat budapest—győri vonalán a harmadik osztályt életbeléptette, azt hittük, hogy itt egy nagy szociális alkotás kezdetével állunk szemben, mely alkotást lassankint átviszik a máv. többi vonalaira és lehetségessé tesz, hogy a szegényebb néposztály is használhassa gyorsvonatot és megtakaríthatja az időt, úgy mint ez a külföldön és Ausztriában, sőt nálunk a Déli Vasuton is szokásos. De a kísérlet még mindig kísérlet és nem tudjuk megmagyarázni, miért maradnak a kísérletnél és ami egy vonal egy bizonyos vonatánál beválik, miért nem vizszik át az összes vonalakra.

Midőn a kísérlet megindult, azt mondták, kevés és gyenge a gyorsvonatu mozdony és nincs futóképes gyorsvonatu harmadik osztályu kocsi.

Az alatt a másfél év alatt, mióta a soproni gyorsvonaton a harmadik osztályt beállították, úgy tudjuk, elég torpedó-mozdony épült, amelyek harminc kocsi is könnyen elbírnak és mégis futnak nyolcva kilométer sebesség-

gel, harmadik osztályu kocsit is lehetett építeni, tehát miért késik ez a reform és miért a máv. az egyetlen vasut, amelyik egész Középeurópában nem visz harmadosztályu utast gyorsvonatain?

Azt mondják, a máv. zónarendszerü díj-szabása olyan olcsó, hogy könnyen megfizethetik az utasok, ha sürgős a doiguk, a második osztály viteldíját.

Nem vitatjuk el, hogy a máv. személydij-szabása még most is elég olcsó, dacára, hogy a szomszédos forgalmat bővítették egy zónával, távolságit pláne két távolsági zónával és körülbelül 25 százalékkal megdrágították a távolsági utazást. De a máv., midőn a kilencvenes években ezt a lépést, akkor igazán „ugrást a sötétben“ megtette, lemondott a személyforgalom jövedelméről és az ország közgazdasági föllendülésére még áldozatokat is akart hozni.

Az ország közgazdasága még mindig tárogatásra szorul és a könnyű utazás, az ország üzleti érdekeinek sima érintkezése ma inkább közgazdasági szükség, mint tizenhat évvel ezelőtt.

Hogy éppen azokat a rétegeket zárjuk ki gyors utazás áldásaiból, akikre nézve az utazás legnagyobb áldozat, az kevésbé sem vall helyes és racionális közgazdasági érzékre.

Ha végig tekintünk mai gyorsvonataink utazó közönségén, úgy találjuk, hogy majd minden második embernek vagy ingyen jegye, vagy mérsékelt utazásra szóló igazolványa van. Ide sorozzuk a bérletjegyeket is, akik oly csekély kvótát fizetnek egy-egy utazásért, mely kedvezményre csakis a tőke tarthat igényt.

Az igazi fizető publikum a harmadik osztályon ül. Azt a néhány vasutast leszámítva, aki szabad idejét uton tölti, a harmadik osztályu utasok kilencven százaléka megváltja az ő becsületes, egy utazásra szóló jegyét.

Nem tudjuk tehát magyarázatát adni, miért zárja ki a máv. ezt a tisztességes és pénzt hozó réteget az utasoknak a gyorsvonat kedvezményéből.

Nem mondjuk, hogy mindenik gyorsvonathoz adjon az igazgatóság harmadik osztályu kocsit, de a kezdetet úgy indíthatná, hogy minden vonalon egyenlőre egy gyorsvonatot lát el harmadik osztályllyal.

Szakítani kell végre azzal a fenn az erényő, nincsen kas rendszerrel, hogy a máv.-on megfizeti az utas a II. osztályt is, minek akkor a harmadik a gyorsvonaton. Nem igaz, nem fizeti meg, mert még mindig nagy a különbség a két osztály között. Ha nálunk nincs negyedik osztály, hol az igazi szegény ember utazik pár fillérért, ha már oly gazdag a mi népünk, hogy nincs szükség erre az osztályra, de annyira már nem gazdag, hogy a gyorsvonat harmadik osztályáról örök időkre lemaradjon.

Tessék elhinni, hogy az az egy-két harmadik osztályu kocsi lesz a vasut legjobban fizető járműve.

A soproni vonalon bevált. Hiszük és reméljük, hogy a májusi menetrendre minden vonalon bevezeti a máv. direktiója a gyorsvonat harmadik osztályát.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

UJDONSÁGOK.

— A „**Franz Ferdinand**“ hadihajó balesete. A nemrég az uralkodó család több tagjának jelenlétében vízrebocsátott hatalmas „**Franz Ferdinand**“ hadihajó, mely jelenleg az osztrák-magyar haditengerészet legnagyobb csatahajója, tegnap nagy veszélyben forgott. Az óriási erővel süvítő bóra éjjel egy óraker elszakította láncaitól és a muggai kikötőből Isola felé vitte a még teljesen fel nem szerelt hajót. Negyedfél órai ut után a hajót őrző 23 főnyi személyzet minden erőlködése dacára a habok játéka ellen tehetetlen hajó az isolai Ronco fok mellett zátonyra jutott.

Reggel 6 óraker a trieszti San Marco hajógyárban észrevették a drága csatahajó eltűnését. Kiküldték keresésére a „**Bravo**“ gőzöst, amely megtalálta a zátonyon. A „**Bravo**“ rögtön visszament Triesztbe, ahonnan az „**Egle**“ és „**Dori**“ vontatóhajók, az „**Andax**“ révhivatali gőzös, a „**Panther**“ hadihajó és a „**Pluto**“ Lloyd hajó kötelekkel és nagyszámu legénység-gel indultak ki Isolába. A Pólába küldött táviratok folytán onnan is a helyszínére sietett az „**Erzherzog Karl VI.**“ csatahajó, később pedig Conarde altengernaggyal a fedézetén az „**Erzherzog Friedrich Karl**“ és több torpedó gőzös.

A délelben tett közös mentőkísérletek eredménytelenek maradtak, a hatalmas hajó nem mozdult a zátonyról és a vastag acél- és kenderkötelek úgy elszakadtak, mint a cérna. Egész délután újból dolgoztak a kötelek megerősítésén. Ötöl hétig a halálra fáradt legénységnek pihenőt adtak, bevárva a tengernek 7 óraker tetőpontját elérő dagályt.

Hét óraker a „**Franz Ferdinand**“-ot körülvevő 7—8 gőzös reflektorainak nappali fénye mellett újból teljes erővel hozzáláttak a mentéshez. Conarde admirális maga tett meg minden intézkedést. Hét óra tíz percker az összes köteleket megfeszítették és 3 percker rá az összes hajók legénységének óriási „**hurrá**“ kiáltásai mellett lassan, méltóságteljesen lesiklott a „**Franz Ferdinand**“ a zátonyról. Még az este Pólába vontatták, ahol buvárok a hajót alaposan meg fogják vizsgálni, nem-e esett-e a zátonyra jutás alkalmával a fenekén baja.

— **Uj tengerészkapitány.** Mazuran Gergely tengerészeti pénzügyőri biztoshelyettes letette a tengerészeti kapitányi vizsgát.

— **Elégtétel a lipiki zászlósért.** Zágrábból táviratozzák, hogy Levakovics lipiki községi elöljárót, aki augusztus 18-án a fürdőpalotáról levétette a magyar zászlót, a pozsega-megyei fegyelmi tanács egyhangulag hivatalvesztésre ítélte.

— **Elmaradt representanza-ülés.** A városi képviselőtestület tegnap este 6 órára hirdetett ülését nem tarthatták meg, mivel fél hétig csak 21 városatya jelent meg. A legközelebbi ülés a tegnapi hirdetett napirenddel a megjelentek számára való tekintet nélkül tartják meg.

— **A horvát agrárbank fiumei fiókjának veszteségei.** Zágrábból jelentik: A horvát agrárbank fiumei fiókjának igazgatósága ma egy a társaságot ért veszteségeket cáfoló közleményt tesz közzé, amely azonban nem tartalmaz kielégítő felvilágosítást és magyarázatot a veszteségre nézve. A cáfolat következőképen hangzik:

Az a budapesti és külföldi sajtóban elterjedt hír, hogy a horvát agrárbank elégtelen buzavásárlás következtében 250.000 korona veszteséget szenvedett és ezen okból az eddigi igazgatóit elmozdították állásából, egyáltalában nem felel meg a valóságnak és csakis tendenciózus híresztelésekre vezethető vissza. A szolid alapon álló vállalat egyáltalában nem foglalkozik tőzsdei spekulációkkal úgy, hogy hasonló veszteség egyáltalában ki van zárva. Tényleg jelentéktelen differenciák forognak csupán fenn, amelyek a mult évi vagonhiány miatt állottak elő s amelyek a legcsekélyebb befolyást sem fogják gyakorolni a vállalat mérlegére. Az igazgatót a társaság saját kérelmére megroggált egészségi állapotára való tekintettel mentette fel.

— **Felolvasás a fiumei szabadgondolkodók egyesületében.** A fiumei szabadgondolkodók egyesülete holnap vasárnap délelőtt 11 óraker az Edmondo de Amicis utcában levő városi iskolában felolvasó matiné rendez, Dazzi János Velencéből „A szabad gondolat“ témája fölött fog felolvasást tartani.

— **A zágrábi rablógyilkosság bűnpöre.** Mint zágrábi tudósítónk írja, az ottani esküdtbíróóság óriási érdeklődés mellett tegnap kezdte el tárgyalni Svetics György bűnpörét, a ki nemrég világos nappal az Iliczán levő Lavrics féle ékszerészüzletben leszurta a tulajdonos nyolcan éves anyját, Lavrics Saroltát és kifosztotta a pénzes fiókokat. Az államügyész nem rablógyilkosság, hanem rablással párosult emberölés címen emelt vádat.

— **Rauch és Crnkovics Budapesten.** Crnkovics osztályfőnök, bányhelyettes Zágrábból Budapestre érkezett. Rauch Pál horvát bán az osztályfőnökkel együtt folytatni fogja tanácskozását a magyar kormány tagjaival és csak holnap tér vissza Horvátországba.

Mint a Budapesti Tudósító jelenti, Rauch Pál báró horvát bán ő felsége tegnap délelőtt 11 óraker magánkhalgatáson fogadta. A bán háromnegyed óráig időzött a királynál, akinek a horvátországi hangulatról és helyzetéről tett jelentést.

— **Apponyi és a Marseillaise.** Egész sereg ujságíró kísérte el Jászberénybe Apponyi Albertet, mégis sok meglepően érdekes mozzanata maradt titokban a politika e jelentős eseményének. Beszámoló után a fehér asztal mellett vagy nyolcszáz vastagnyaku kunsági magyar között meghuzódott egy szerény francia ujságíró: M. Roiel, a világhírű „**Temps**“ munkatársa.

Magyar földön is hallani akarta Apponyit, akivel nemzetközi utjain többször találkozott. A jászberényi gimnázium igazgatója poharat fogott és jó magyaros felköszöntőt mondott a csöndben borozgató párisi vendégre, akinek kitünően ízlett a homoki karcos. Mikor a beszédet befejezte, tuszt adott a cigány és egy magyar ujságíró intésére felhangzott a Marseillaise. A forradalmi nóta valóságos revulciót csinált a teremben. Az ujságírók fölugrártak és a gyújtó dallamok hirtelen talpra állítottak mindenkit.

Apponyi is fölállt, s közvetlen környezetével valóssággal dermedten a meglepődéstől szemlélt a kissé kínos jelenetet. Azt hitték, hogy szocialista tüntetésről van szó és zsebkendőket lengetve a cigány felé kétségbeesetten kiáltottak:

— Ácsi! Ácsi! Magyar nótát huzzatok! A cigány engedelmes, a forró francia dallamból átsapott a „**Csicsóné, galambom**“ tréfás melódijába.

Az ujságírók Apponyihoz siettek és megmagyarázták, hogy a Marseillaise a francia kollegának szólt.

— Akkor hát tegyük jóvá a dolgot, — szólt Apponyi — halljuk az igazi Marseillaisét!

A cigány újra rázendített, most már az igazira. Mindenki felállt és ünnepi hangulatban lelkesedett a francia nemzet vért pezsgető himnuszáért.

Ezzel el volt intézve a hirtelen támadt bankettpolitikai bonyodalom.

— **A kikötőből.** Október 24-én érkezett: „**Aquila**“ osztrák gőzös Triesztből úresen.

Indult: „**Árpád**“ magyar gőzös Marseillebe 210 tonna fával és 30 tonna vegyes áruval. Philadelphia német gőzös Marseillebe úresen.

— **Megüresedett helyek a városi könyvelősnél.** A városi tanács pályázatot hirdet két városi másodkönyvelői állás betöltésére. A folyamodványokat november hó 10-éig kell beküldeni a fentnevezett hivatalhoz. A folyamodónak magyar állampolgárnak kell lennie s azonkívül a hivatalos olasz nyelvet is bírnia kell, továbbá mellékelnie kell a középiskola vagy más egyenrangú intézet elvégzését igazoló bizonyítványt.

— **Csak előkelően.** Egy fővárosi napilap fiumei tudósítójának tollából írja a következő aktuális apróságot:

A magyar tengerparton megfordul az egész balkáni előkelőség. Szerbia, Montenegró elsősorban. Él a Fiume melletti Szusákon egy volt szerb cipész, de szerb ma is. Ő kalauzolja balkáni vendégeinket s egyben ő is ad nekik lakást. Kivételt Pasics képez, ki a Lloydban szokott megszállni.

Egy bórás, esős tavaszi nap ismét két kormányra való volt szerb miniszter jött Fiuméba, valami tanácskozás volt, holmi kormánybukás előtt. Egy fiumei hírlapíró felkereste a susáki ciceronet, hogy mutassa be a szerb államférfiaknak.

A derék férfi hajlandó is volt erre s megmondta, hogy vacsorára majd eljönnek egy jóra való kis vendéglőbe, hogy ne mondjuk korcsmába, az Adamich-tér közelében. Tényleg este ott volt vagy hat miniszterviselt szerb ur, nejeikkel, néhány fiumei szerb kereskedő, meg a susáki diplomata.

A sarokban holmi citerás zümögött, az asztaloknál kiskereskedők, jámbor bécsi vigécek söröztek, a levegő teli füsttel, az átázott ruháktól, inkarnális bűz, s Szerbia gyöngyei ették a savanyutűdőt, itták a habzó sört. Pedig királygyilkos is akadt közöttük.

A fiumei hírlapíró nem állhatta meg, hogy elmondja, minő különös ilyen környezetben látni az előkelő szerb diplomatákat s államférfiakat.

Egy volt szerb miniszter széles mosolygással, teljesen félreértve a mondást, válaszolt:

— Hát bizony, mi, szerb politikusok, otthon egyszerűen élünk, de ha külföldre megyünk, bizony szeretünk ilyen előkelő helyen, előkelő társaságban étkezni!

S boldogan ropogtatott hozzá egy sós-kiflit!

— **Letartóztatott pénztárosnő.** A rendőrség letartóztatta Gaspercich Anna 22 éves licsi illetőségű pénztárosnőt, mivel szállásadó-nőjétől, a Via Fosso 14. sz. alatt lakó Nagy Barbarától 90 koronát lopott. A leány ki csak tegnapelőtt szállásolta be magát Nagynénéi, tagadja a tettet. Megmotoszásakor 35 koronát találtak nála.

Egy „Einladung“

A természettudományi társulat, vagy a hogy magát *tisztán német nyelvű* meghívójában nevezi, a „**Naturwissenschaftlicher Club in Fiume**“ ma szombaton este 7 óraker „im Festsaal der städt. Knaben-Bürgerschule“ a Via Ciotta 5. szám alatt vetítő képeket mutat be ezen a címen: „**Photografische Studien an der Ostsee.**“

Az „**Einladung**“ szerint „von mitgliedern eingeführt“ vendégeket szívesen látnak.

De mi bizony nem látjuk szívesen a germán nyelvet Fiumében.

x **Uj magyar hentes üzlet.** Szathmáry György, a helybeli Baccarcich cég volt első segédje, Viccolo della Germania 1. szám alatt a kis vásárcsarnok közelében e hó 20-án magyar hentes üzletet nyitott, hol az összes e szakmába vágó cikkek kitünő minőségben tisztán készítve és kezelve naponta frissen kaphatók. Ajánljuk a törekvő fiatal magyar iparost a fiumei magyarság jóindulatu figyelmébe.

Távirat ◀▶ Telefon.

Nincs meg az előzetes szankció.

BUDAPEST, okt. 24. Andrássy Gyula gróf legutóbbi hosszu kihallgatásáról, mely tudvalevőleg a választói reformmal áll kapcsolatban, politikai körökben idén sokat beszélnek. A király és Andrássy között valóságos szócseta fejlődött ki. A függetlenségi párt egyik alelnöke kijelentette egy ujságíró előtt, hogy a választói reform dolga nincs rendben, a király még nem adta meg hozzá előzetes beleegyezését, hanem a javaslatot előbb át akarja tanulmányozni és több politikussal meg akarja beszélni. A király állítólag főleg a nyílt szavazás ellen van és minden áron a titkos szavazást óhajtana életbe léptetni. Nincs kizárva, hogy Andrássy a felség akaratára való tekintettel meg fogja változtatni e tekintetben eddig táplált nézetét.

Egy horvát katonacsapat elutazása.

ZÁGRAB, okt. 24. Tegnap este az itteni déli vasuti pályaudvarról Fischer hadnagy vezetésével ötven főnyi cirkáló csapat utazott el Focsa boszniai helységbe. Az elutazást feltűnés nélkül akarták foganatosítani, és ezért keltek utra a déli vasut pályaudvaráról, noha az említett község az államvasut vonalán van, azonban a lakosság értesült a dologról és most nagyban találgtják a cirkáló csapat célját.

Meghiusult alkudozások.

BÉCS, okt. 24. Angolország befolyása folytán Törökország bár az osztrák-magyar nagykövettel való tanácskozások már teljes megegyezéssel kecsegtettek, hirtelen kijelentette,

KALOGÉN

BRAZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

hogy inkább az európai konferenciára bizza ügyét, mint közvetlen tárgyalásokra.

Ausztria-Magyarország viszont abból a szempontból indul ki, hogy Bosznia-Hercegovinának kérdése nem érinthető a konferenciában s ezért csak az esetben küldi el képviselőjét a nemzetközi értekezletre, ha az annexió ügyét befejezett ténynek tekintik ott.

A török bojkott újból terjed.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 24. Az utóbbi napokban már gyengébb volt az osztrák-magyar áruk elleni bojkott. Most az „Ikdam” és a „Yeni Gazet” című újságok valószínűleg diplomáciai tárgyalások eredménytelensége folytán újból teletüdövel hirdetik a bojkottot.

SZALONIKI, okt. 24. A lapok ellenkező híresztelése dacára az Ausztria-Magyarország elleni bojkott változatlanul folyik. A „Stiria” Lloyd-gőzös tegnap kénytelen volt tovább utazni, anélkül, hogy ide címzett áruját kirakhatta volna.

Nincs megegyezés Bulgária és Törökország között.

SZÓFIA, okt. 24. A bolgár kiküldöttek holnap érkeznek vissza Konstantinápolyból. A portáva! folytatott tárgyalások minden eredmény nélkül végződtek. A hangulat igen nyomott.

Török és bolgár határörök lövöldözése.

BÉCS, okt. 24. A „Wr. Allg. Zeitg.” jelenti: Osmanlieből érkezett távirat szerint, a legutóbbi napokban a bolgár határörök, amelyeknek számát most megháromszorozták, rálőttek a török határörök katonákra. A török csapat kénytelen volt visszatüzélni, mire a bolgárok elmenekültek. A török csapat parancsnoka sürgős megerősítést kért.

A gazdag törökök pénzt ajánlanak fel.

ÜSZKÜB, okt. 24. Itteni gazdag törökök a mozgósítás esetére nagyobb pénzeszegeket ajánlottak fel a török kormánynak.

Nagy katasztrófa a fővárosban.

BUDAPEST, okt. 23. A Mária utcában levő Herceg és Geiger-féle vegyészeti gyárban ma este fél hétkor egy terpentinnel megtöltött tartály felrobbant. Az egyemeletes épület minden része azonnal tüzet fogott és a munkáseleányok nagy része benn szorult a tűzben. Eddig négy halottat, öt halálosan sebesültet és számos könnyen sebesültet hoztak ki az égő házból.

BUDAPEST, okt. 24. Ma behalt sebeibe Ladányi, a gyár művezető vegyésze is, kinek vétkes gondatlansága okozta a nagy katasztrófát. Viaszkot olvasztott egy tartályban és abba terpentint öntött. A robbanásra a munkások ki akartak rohanni az udvarra, de a befelé nyíló egyetlen ajtót a hátulról szorongók miatt nem tudták kinyitni. A hatóság már régebben megtiltotta, hogy abban a pincseszerű helyiségben vegyészeti üzemet tartsanak fenn.

Egy színésznő halála magzat-elhajtás miatt.

BUDAPEST, okt. 24. A napokban elhalt Borostyán Sári színésznő halála okát boncolás alkalmával megállapították. Magzatelhajtás következtében beállott vérmérgezés okozta a halált. A vizsgálat megindult a bűnös operáció tettesének kiderítése céljából.

A Petőfi család közös sírhelye.

BUDAPEST, okt. 24. Ma helyezték el nagy ünnepek között Petőfi Sándor szüleinek, nejeinek és fiának holttesteit a főváros által adományozott közös diszírba.

Vasuti szerencsétlenség.

BUDAPEST, okt. 24. Verőce állomás közelében ma reggel egy vegyesvonat kisiklott. A mozdony és több kocsi feldúlt. A mozdonyvezető szörnyet halt, több utas és vasutas súlyosan megsebesült.

Nyolc bányász halála.

PÁRIS, okt. 24. Az allais-i bányában szén-gázmérgezés folytán 8 bányász elpusztult.

Tűz egy kézműáru nagykereskedésben.

BUDAPEST, okt. 24. Brust Dávid féle nádor-utcai kézműáru nagykereskedés ma délelőtt kigyulladt. A tűz rohamosan terjedt. A pinceraktárban levő egész készlet elégett. A tűzoltóság csak több órai munkával tudta a tüzet lokalizálni.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsio.

A Scott-féle Emulsio

annyira kellemes ízű, hogy azok a kik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a SCOTT-féle Emulsio-val. Azonkívül a SCOTT-féle Emulsio sokkal jobb hatása az egészségére.

AZ Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — hárjuk figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógytárban.

Fontos ujítás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég
(Via Alessandrina, Jelcich ház)
új vállalata, mely a világhírű

Rőbányai Polgári Serfőző p. t.

pálacksőreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Arusítja:

a világos márciusi sört,
a kőbányai barátsört és a serfőzdeinek különleges, a leghíresebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István” védjegyű Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Díjmentes házhoz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksőpök.

Fontos ujítás!

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Dr. Pachany A.

fogorvos Fiumében (Zmaic ház)
működik naponként d. e. 9-12 d. u. 2-6

Nemzetközi Panoráma

Fiume, Deák Corso 38.

(a Deák-szálloda mellett.)

Elsőrangú látványosság:

Eredeti színezett művészi fényképfelvételek.
Érdekes és tanulságos. A tanulóifjuság részére fontos és kellemes szórakozás.

E héten a

A Rajna Mainztól Kölnig.

Nyitva reggel 10-től este 10 óráig.

Új magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy Vicolo della Germania l. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagybecsült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Kumin Ferenc urtól a Via Germania 2. sz. alatt lévő

Sport-vendéglőt

átvettem.
Kérem a n. é. közönséget, hogy azt a bizalmat, melyet Kumin Ferenc urral szemben tanusított, reám is átruháznai sziveskedjék.
Főtörekvésem oda irányul, hogy kitünő házikoszt, valamint itatok és kiszolgálásban a n. é. közönséget kielégítek.

Tisztelettel
Hönsch Pál
a Sport-vendéglő tulajdonosa.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárataiban).

Cserepes növényben nagy választék.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárukat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

OH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár: **„NADOR” gyógyszertár** Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillája! csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján Prodam János, Prodam F. Schindler Adolf gyógyszertárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

Megnyitási jelentés!

Bátorkodom a n. é. közönség szives figyelmét felhívni pénteken f. hó 23 az „Adria” palotában (Via della Sanità) megnyíló

Élelmicikk

üzletemre, és van szerencsém jutányos árak mellett ajánlani legjobb minőségű prágai, kassai és Westphali sonkát, magyar és veronai szalámit, bel- és külföldi felvágottakat, különleges kolbász féleket, mindennemű csemege sajtokat, tejjel hízalt vágott baromfit, (Poulárdokat) valamint válogatott minőségű gyarmatárakat, és különféle déli gyümölcsöket.

Különös figyelembe ajánlom a Gerbeaud (Kugler) féle süteményeket, bonbonokat, és tejszokoládét. Nagybecsű pártfogást kér kiváló tisztelettel

HORVÁTH LAJOS.

FIUME ADRIA-PALOTA.

Kérjen bérmentve árlapot s mintákat a vadászatra, erdőbe és turisztikára legalkalmasabb stájer

férfi- női lodenzövetből

és valamennyi, férfi- és fiuruhához, felöltőhöz és ulsterhoz való divatszövetből a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig a tisztességesnek elismert

OBLACK VINCENZ

első és legnagyobb lóden-kiviteli, udvari szállító cégtől

GRACZ MURGASSE 9/K.

Pálma - Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben

Venier Penzió és Vendéglő

Velence Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— **Kitünő konyha minden órában.** —

Procuratie vecchie 105. s. (a Quadri kávé mellett)

Tulajdonos **Marco Venier.**

Schicht szarvasszappana

a legjobb

Fehérneműm! figyelik.
Bonne egy folt sem létezik;
S hogy oly szép fehér,
Megmondom miér!
Szappant csakis Schichttől vegyen,
S az is szarvas jegyű legyen.

Minden jó, anya

Isányának a kelengyén kívül még a következő igen értékes tanácsot fogja adni:
„Ovd fehérneműmet a közönséges, jóllehet olcsó szappanoktól. Csakis Schicht szarvasszappannal moss, akkor három sávo-lyos vásznal, a kényes csipkék és púha hálók, valamint a többi fehérnemű is, legyen az fehér vagy szines, finom vagy durva, olyan marad mint az új, mert Schicht szarvasszappana kiméli és konserválja a szövetet. Ha minden tisztítási célra kizárólag Schicht szarvasszappant fogod használni új otthonodban, sok fáradságot, munkát és pénzt fogsz magadnak megtakarítani.”

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és- női divatcikkek és rövidáruban.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrássy

(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —

Magyar lapok! — Modern kényelem!

Első fiumei magyar

kárpitos és diszító

Fiume, via Serpentina 20.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszító és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér **Garami József.**

a budapesti Steinschneider udv. szállító cég volt munkavezetője.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háztartási tisztító lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősíti és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban. Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYÖR.

Kapható mindenütt.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

tej, tejföl, túró és vaj mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELFEON 534.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténiént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. **Hezdeté 9 órakor.**